

Onderzoek naar geldstromen Maror

Op het ministerie van Financiën werd vorige week donderdag met verschillende Joodse organisaties gesproken over mogelijke fraude met Marorgelden in Israël. Aan het eind van het jaar moet een eerste onderzoek klaar zijn.

JORAM BOLLE

Er komt een ‘verkenkend onderzoek’ naar mogelijke fraude bij de verdeling van Marorgelden in Israël. Dat is vorige week besloten na een bijeenkomst met verschillende Joodse organisaties op het ministerie van Financiën. Het Centraal Joods Overleg (CJO) was daarbij, net als vertegenwoordigers van stichtingen die over het uitkeren van Marorgelden gaan – SAMO en SPI, en klokkenluiders. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een accountant met vestigingen in Nederland en Israël. In een gezamenlijk uitgestuurd persbericht zeggen de betrokkenen: „Er is met alle partijen afgesproken dat er een verkenkend onderzoek komt naar de geldstromen voortvloeiend uit de afhandeling van de Maror-gelden en dat daarover aan het einde van dit jaar meer duidelijkheid is. CJO wordt opdrachtgever van het onderzoek.” Het ministerie van Financiën zal het onderzoek betalen.

In het persbericht wordt het niet duidelijk omschreven, maar het onderzoek richt zich niet op alle Maror-gelden. Desgevraagd gaat het volgens voorzitter Jaap Fransman van het CJO om dat deel van de 364 miljoen euro dat aan collectieve doelen in Israël is besteed. Dat is in totaal zo’n 18 miljoen euro. Verder gaat Fransman inhoudelijk niet op het onderzoek

in: „Met alle partijen is besloten het richting de media te houden bij de berichtgeving in het persbericht.”

Enkele betrokkenen zegden op het laatste moment af voor de bespreking. Zoals Avraham Roet, de 87-jarige Nederlands-Israëlsche zakenman die betrokken was bij veel van de Maror-stichtingen die nu onder vuur liggen. Hij liet om gezondheidsredenen verstek gaan. Hij werd gerepresenteerd door zijn advocaat Bas le Poole. Philip Staal was wel overgekomen uit Israël voor het gesprek. De oud-vice-voorzitter van SPI (Stichting Platform Israël, de koepelorganisatie van Nederlands-Joodse organisaties in Israël) verkondigt al jaren dat er iets niet klopt met de verdeling van Maror-gelden in Israël.

Vraagtekens

In maart kondigde het CJO in het NIW al een verkenkend onderzoek aan. Dat gebeurde nadat verschillende klokkenluiders aan de bel hadden getrokken. Door de jaren heen zijn ook verschillende bestuurders van Maror-stichtingen opgestapt, omdat ze niet vertrouwden dat het geld op de goede plek terecht kwam. De klokkenluiders concludeerden dat bedragen die betaald waren door de ene Maror-stichting niet overeenkwamen met de bedragen die bij de ontvangende

Maror-stichting in de boeken stonden. En er zou opvallend hoog gedeclareerd zijn door bestuurders, waaronder Avraham Roet, die de spil in het mogelijke schandaal zou zijn. Volgens Roet zelf klopte daar niks van. Hij noemde de onthullingen „een verzameling van laster en leugens die bedoeld is om de nauwe belangen te dienen van een aantal partijen die, om hun doel te bereiken ervoor kozen om dit op cynische, boosaardige en ongevoelige wijze te doen over mijn rug, een 87-jarige overlevende van de Holocaust.”

Naar aanleiding van de vraagtekens van de klokkenluiders onderzochten SAMO en SPI zelf of er volgens hen sprake was van misstanden. Nee, was hun conclusie. Daarop stapte klokkenluider André Boers naar het

‘Er is nog steeds geen begin van bewijs’

Bas le Poole

CJO met de vraag een onderzoek in te stellen. Hoewel dat werd toegezegd, kwam het CJO op die beslissing terug. Men had het onderzoek door accountant KPMG willen laten uitvoeren, maar die bleek eerder de accountant van SAMO te zijn geweest. In plaats van een verkenkend onderzoek vond op 20 augustus het gesprek op het ministerie plaats.

Betalingsoverzicht

Uitgangspunt bij de bespreking was een rapport dat klokkenluider André Boers eind juli naar alle betrokkenen stuurde. Een aantal dagen voor de bijeenkomst op het ministerie

FOTO: WIKIMEDIA



Het pand van het ministerie in Den Haag waar het gesprek plaatsvond.

reageerden Avraham Roet, SPI en SAMO schriftelijk. Avraham Roet en SPI beriepen zich er volgens anonieme bronnen op dat alle beslissingen omtrent de besteding van gelden democratisch zijn genomen en dat de boeken altijd door accountants zijn goedgekeurd. Per mail verwijst Roet voor commentaar naar zijn advocaat Bas le Poole. Le Poole: „Er is nog steeds geen begin van bewijs.” Op de vraag wat Le Poole er namens zijn cliënt van vindt dat er dan toch een onderzoek komt, gaat hij niet in: „Bij de bijeenkomst is afgesproken dat de communicatie door het ministerie van Financiën wordt gedaan en daar houden wij ons aan.”

Het NIW sprak de dag voor de bijeenkomst op het ministerie met SPI-voorzitter Heno Wajsberg en mocht hem als volgt citeren: „Ik hoop dat het een kortstondig onderzoek zal zijn, omdat het risico bestaat dat het schade berokkent aan de gemeenschap in Israël omdat alle financiële toekenningen ‘on hold’ zullen staan zolang het onderzoek loopt.” Na afloop van de bijeenkomst weigerde ook Wajsberg verder commentaar.

SAMO, dat tot nog toe tegen elke vorm van onderzoek was en ook weigerde de boeken te openen, zond de betrokkenen als reactie op Boers' rapport een overzicht van alle betalin-

‘Wij wilden niet dat de discussie over wie het zou betalen een eventueel obstakel zou vormen’

Ministerie van Financiën

gen die de stichting heeft gedaan. Voorzitter Arjeh Baumgarten van SAMO wil over die keuze verder niet uitwiden: „Er stond wel wat meer in onze reactie. De afspraak was dat verschillende partijen naar aanleiding van het rapport van Boers voor de bijeenkomst schriftelijk zouden reageren. Dat hebben we gedaan.”

Ministerie

Half juli noemde Baumgarten in het NIW de door Boers geuite vraagtekens nog ‘insinuaties’: „Van onregelmatigheden is niks gebleken toen wij als SAMO en SPI de vragen

onderzochten die er lagen. Wij staan niet bij voorbaat open voor een forensisch accountantsonderzoek. Als André Boers niet met meer informatie komt, wat valt er dan te onderzoeken?” Net als Roet gaat Baumgarten er niet op in wat hij ervan vindt dat er nu ondanks het bezwaar van SAMO een verkennend onderzoek komt: „Ik verwijs naar het ministerie van Financiën.” Ook klokkenluider André Boers wil geen commentaar leveren en zegt dat het NIW zich tot het ministerie moet wenden. Philip Staal laat weten: „Ik ben blij dat er nu een onderzoek komt en ik heb er alle vertrouwen in dat de waarheid boven tafel komt. Niemand zou blijer zijn dan ik, als blijkt dat er niks aan de hand is.”

Woordvoerder Lisa Neves Goncalves van het ministerie gaat iets dieper op het gesprek in: „Wij hebben de verschillende partijen willen faciliteren. Er worden zoveel beweringen gedaan dat gewoon uitgezocht moet worden wat daarvan klopt.” Dat is ook de reden dat het ministerie het onderzoek betaalt: „Wij wilden niet dat de discussie over wie het zou betalen een eventueel obstakel zou vormen. Na het verkennende onderzoek wordt besloten of er aanleiding is voor nader onderzoek.” ■